

Література

1. Гончаренко О.М. Методичні аспекти оптимального управління стійкістю підприємства / О.М. Гончаренко // Вісник соціально-економічних досліджень: збірник наукових праць Одеського державного економічного університету. – 2010. – Вип. 39. – С.39–43.
2. Журавльова О.Є. Фінансова стійкість підприємства: теорія і практика / О.Є.Журавльова // Формування ринкової економіки: збірник наукових праць. – 2010. – Вип. 22. – С. 523–536.
3. Касич А.О. Методичні підходи щодо оцінки ефективності діяльності підприємства / А.О. Касич, І.Г. Хіміч// Бізнес-Інформ. – 2012. – № 12. – С.55-59.

УДК 658.7

Ціщик Р.В.,

к.е.н., доцент кафедри аудиту, ревізії та аналізу,

Котис Н.В.,

к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного управління,

Тернопільський національний економічний університет

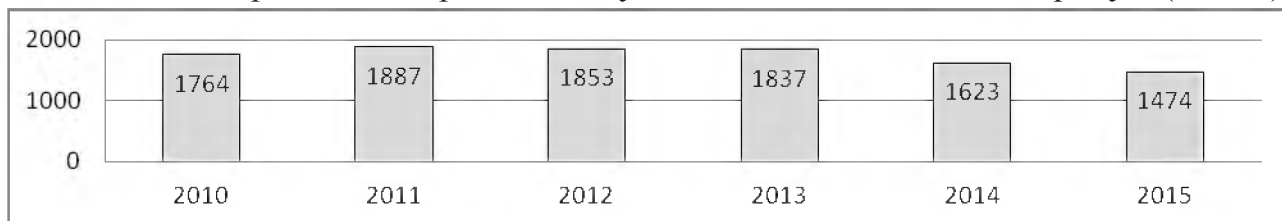
СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЛОГІСТИКИ

Світовий досвід та сучасні тенденції розвитку глобального ринку логістичних послуг свідчать, що Україна знаходиться на етапі формування та консолідації галузі, значно поступаючись західним країнам за якістю та комплексністю послуг, що надаються національними логістичними компаніями. На сьогодні рівень розвитку вітчизняної логістики значно відстає від східноєвропейських держав.

Становлення логістики в Україні характеризується прогресивною динамікою, про що свідчить національний індекс її ефективності (Logistics Performance Index – LPI) [1]. Цей показник вперше визначався у 2007 році. У 2014 році вже четверте проведено моніторинг тенденцій і ступеня розвитку логістики серед 160 країн світу, де Україна посіла 61 місце (2,98 бали). За рейтинговим дослідженням LPI найбільш розвиненим компонентом вітчизняної системи логістики є своєчасність поставок вантажів – 52-ге місце (3,51 бали), а найменш розвиненим – якість торговельної й транспортної інфраструктури – 71 місце (2,65 бали) [2].

У той же час, на думку 37% експертів «Українського логістичного альянсу» (УЛА), нинішній стан ринку логістики знаходиться в стані стагнації, а 34% вважає, що він пройшов етап становлення і розвивається [3].

Спробуємо пояснити причини розходження думок науковців. Аналіз статистичних даних про обсяги перевезень вантажів всіма видами транспорту має чітко виражений тренд спаду, починаючи з 2011 року (Рис. 1).

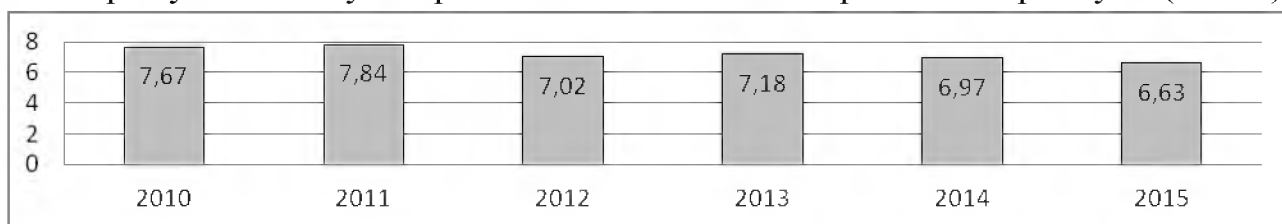

Примітка: сформовано автором на основі [4]

Рис. 1. Динаміка обсягів перевезень вантажів в Україні, млн. т.

Зменшення вантажопотоків означає зниження обсягів логістичної діяльності і свідчить про стагнацію чи навіть деградацію. Рівень маржинальності логістичного бізнесу мінімально допустимий і більшість логістичних операторів працюють майже в межах рівня беззбитковості.

Динаміка ВВП України в вартісному вираженні і динаміка питомої ваги підприємств транспорту, складського господарства, поштових та кур'єрських послуг (по суті обсягів логістичних послуг) у структурі внутрішнього продукту підтверджують тезу про стагнацію і деградацію ринку (Рис. 2).

Примітка: сформовано автором на основі [4]

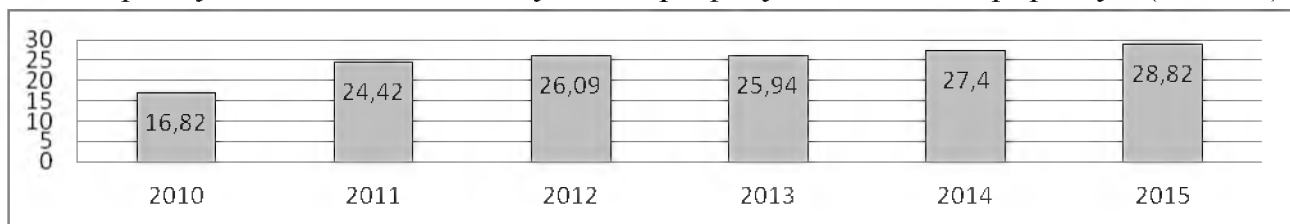
Рис. 2. Питома вага транспорту, складського господарства, поштових та кур'єрських послуг у структурі ВВП України, %

На тлі зростання ВВП скорочення питомої ваги об'ємів перевезень свідчить про те, що частина підприємств перейшли від аутсорсинг у логістиці до інсорсингу, тобто, відійшли назад у економічному розвитку.

З іншого боку, за останні два роки на вітчизняному ринку логістичних послуг стався якісний зсув – зміна філософії та логістичного мислення. Останніми роками багато компаній усвідомили, що логістика це реальний інструмент підвищення ефективності бізнесу. Активне залучення українських підприємств до глобальних ланцюгів постачань, вихід вітчизняних виробників на світові ринки, наслідки військових дій тощо змусили топ-менеджмент промислових, сільськогосподарських, торгових і сервісних підприємств

звернути увагу на логістику свого бізнесу, організацію логістичних процесів (закупівель, виробництва, розподілу) та можливість зменшення своїх логістичних витрат за рахунок ефективної співпраці (партнерства) з логістичними операторами. Наслідками таких змін стало зростання вимог до якості логістичних послуг, гарантій надійності доставки товарів, безпечності вантажоперевезень і прозорості бізнес-процесів. Також варто відзначити підвищення рівня організованості, суттєве зростання застосування інформаційних технологій, комплексності надання логістичних послуг.

Логістика фінансує близько 15% надходжень до бюджету від виробничої сфери, займаючи на вітчизняному ринку послуг близько 40% [5]. Проаналізуємо обсяг ринку логістичних послуг та розрахуємо темп приросту (Рис. 3).

Примітка: сформовано автором на основі [4; 5]

Рис. 3. Динаміка обсягу ринку логістичних послуг України за 2010–2015 роки, млрд. грн.

Можна зробити висновок, що обсяг ринку логістичних послуг зростає. Найбільше значення простежується у 2012 році.

За останні роки суттєво зріс сегмент поштової логістики, не в останню чергу це пов'язано з розширенням асортименту послуг і підвищенням якості сервісів, перш за все, лідерами сегмента. Ринок контрактної логістики істотно видозмінився з появою пропозицій по інтегрованій логістиці. Необхідно відзначити, що і експедиції вантажу трансформуються в логістичну послугу для вантажовласників.

Ще один парадокс вітчизняного ринку логістики – офіційно ми про нього майже нічого не знаємо. Варто зазначити, що достовірна статистична інформація про структуру і доходи вітчизняного ринку логістичних послуг слабо структурована або й взагалі відсутня. Можна знайти статистику перевезень вантажів за видами транспорту, обсяги поштової та кур'єрської доставки, є оцінки обсягів складських послуг тощо. Проте, не можливо виміряти обсяг ринку контрактної логістики, тобто обсягів послуг 3PL-операторів, визначити частки учасників цього ринку, порівняти український ринок з міжнародним.

Таким чином, можна сказати, що ми спостерігаємо зміну глобального тренду національної логістики у бік сталого та якісного розвитку. Це у

найближчі роки дозволить реалізувати величезний логістичний потенціал України, перетворити логістику у галузь національної економіки.

Література

1. В Україні росте ефективність логістики // Сайт Економіст. – 2014. – 24.03. – Режим доступу : <http://uaekonomist.com/6296-v-ukrayin-roste-efektivnst-logstiki.html>
2. Connecting to Compete 2014. Trade Logistics in the Global Economy. The Logistics Performance Index and Its Indicators // Website of World Bank. – 2014. – 72 р. – Retrieved from <http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/Trade/LPI2014.pdf>
3. Логистика в Украине: парадоксы рынка и пути раскрытия потенциала. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://logist.fm/publications/logistika-v-ukraine-paradoksy-rynka-i-puti-raskrytiya-potenciala>
4. . Офіційний сайт Державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
5. Pro-Consulting Аналітика ринків. Фінансовий консалтинг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pro-consulting.ua/>

УДК 657.471

Черешнюк О. М.,

к.е.н., ст. викладач кафедри аудиту, ревізії та аналізу,
Тернопільський національний економічний університет

ЕКСПЕРТНЕ ОЦІНЮВАННЯ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний динамічний стан розвитку економіки зумовлює для підприємств збільшення уваги до питань управління активами. Це пов'язано, насамперед, із можливостями, які виникають внаслідок залучення зовнішнього ресурсного та інтелектуального потенціалу. Завдання управління активами сучасного підприємства полягають у пошуку раціональних співвідношень між рівнем ресурсного забезпечення, можливостями примноження та ефективного використання потенціалу розвитку підприємства, категоріями часу, ризику та кінцевими результатами діяльності. Водночас важливою складовою є забезпечення фінансової стійкості і створення високої інвестиційної привабливості підприємства.

Матеріальні активи, сфера діяльності і товарний потенціал відносяться до результатів і наслідків минулого. Проте сучасний динамічний розвиток економіки зумовлює швидку зміну цінностей та перспектив діяльності.